

ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG – ĐÌNH GIA LÊ (đồng Tổng Chủ biên)
PHẠM THỊ CHỈNH – PHẠM MINH PHONG (đồng Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH HƯƠNG
NGUYỄN THỊ MAY – ĐOÀN DŨNG SĨ

MĨ THUẬT 6

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG – ĐINH GIA LÊ (đồng Tổng Chủ biên)

PHẠM THỊ CHỈNH – PHẠM MINH PHONG (đồng Chủ biên)

PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH HƯƠNG – NGUYỄN THỊ MAY – ĐOÀN DŨNG SĨ

MĨ THUẬT

6

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mỗi bài học trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 6* được tổ chức thành bốn hoạt động, cụ thể như sau:

QUAN SÁT: Hoạt động này giúp học sinh có nhận thức ban đầu về yêu cầu cần đạt của bài học.

THỰC HIỆN: Học sinh thực hiện hoạt động này để hình thành kiến thức, kỹ năng liên quan đến bài học.

THẢO LUẬN: Thông qua hoạt động này, học sinh củng cố lại nội dung, yêu cầu cần đạt được của bài học.

VẬN DỤNG: Học sinh sử dụng những kiến thức, kỹ năng trong bài học để giải quyết những vấn đề của cuộc sống liên quan đến môn học.

Những hướng dẫn kỹ thuật, cách làm sản phẩm mỹ thuật trong sách có tính gợi ý, nhằm giúp các em thuận tiện hơn trong việc thực hành.

---

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng
các em học sinh lớp sau!*

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 6* bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống được biên soạn theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh, nhằm mục đích giúp các em gắn kết kiến thức với thực tiễn trong từng hoạt động học của mình.

Sách được biên soạn gồm tám chủ đề, mỗi chủ đề có hai bài học. Nội dung của các bài học gần gũi với hoạt động trong nhà trường; cảnh vật, sinh hoạt trong đời sống hằng ngày; mức độ kiến thức, kĩ năng từ đơn giản đến nâng cao dần, phù hợp với đối tượng học sinh lớp 6, thể hiện đầy đủ các yêu cầu cần đạt trong chương trình giáo dục phổ thông môn *Mĩ thuật* cấp Trung học cơ sở.

Mỗi bài học được thiết kế thành một hệ thống các hoạt động: Quan sát – Thể hiện – Thảo luận – Vận dụng, giúp học sinh dễ dàng tiếp cận kiến thức mới dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Các câu hỏi trong sách là định hướng để học sinh cùng trao đổi trong việc khám phá nội dung và hình thành kiến thức, kĩ năng của môn học. Trên cơ sở đó, các em có thể vận dụng để sáng tạo được những sản phẩm *mĩ thuật* ứng dụng trong học tập cũng như trong cuộc sống.

Với nội dung mở, dễ hiểu; hình thức đổi mới trong biên soạn, hi vọng cuốn sách *Mĩ thuật 6* sẽ cùng các em có những trải nghiệm lí thú trong quá trình học tập, qua đó góp phần phát triển năng lực *mĩ thuật* cũng như thị hiếu thẩm *mĩ* và những phẩm chất theo đúng mục tiêu môn học đã đề ra.

Chúc các em học tập thật vui và đạt kết quả tốt.

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	Xây dựng ý tưởng trong sáng tác mĩ thuật Bài 1: Một số thể loại mĩ thuật Bài 2: Xây dựng ý tưởng trong sáng tác theo chủ đề	5 5 9
2	Ngôi nhà yêu thương Bài 3: Tạo hình ngôi nhà Bài 4: Thiết kế quà lưu niệm	12 12 18
3	Hoạt động trong trường học Bài 5: Tạo hình hoạt động trong nhà trường Bài 6: Thiết kế đồ chơi	22 22 27
4	Mĩ thuật thời kì tiền sử Bài 7: Mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử Bài 8: Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử	31 31 36
5	Trò chơi dân gian Bài 9: Sáng tạo mĩ thuật với trò chơi dân gian Bài 10: Thiết kế thiệp chúc mừng	39 39 42
6	Sắc màu lễ hội Bài 11: Hoà sắc trong tranh chủ đề lễ hội Bài 12: Màu sắc lễ hội trong thiết kế lịch treo tường	46 46 51
7	Cuộc sống thường ngày Bài 13: Sáng tạo mĩ thuật với hình ảnh trong cuộc sống Bài 14: Thiết kế thời gian biểu	55 55 59
8	Mĩ thuật thời kì cổ đại Bài 15: Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại Bài 16: Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại	62 62 65
•	Một số thuật ngữ dùng trong sách	68

XÂY DỰNG Ý TƯỞNG TRONG SÁNG TÁC MĨ THUẬT

Bài 1: Một số thể loại mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt

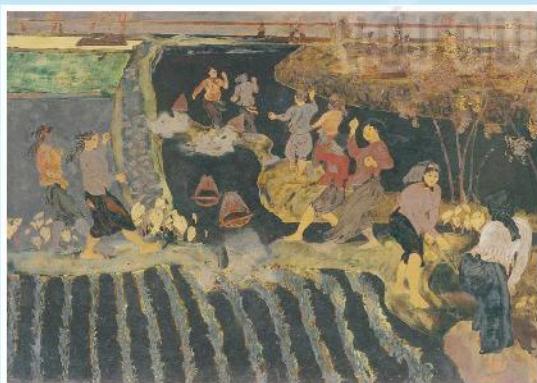
- Nhận biết đặc điểm cơ bản của thể loại Hội họa, Đồ họa tranh in, Điêu khắc, Thiết kế đồ họa, Thiết kế thời trang, Thiết kế công nghiệp qua tìm hiểu một số tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật;
- Nhận biết được vẻ đẹp của tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật thông qua một số phân tích;
- Biết cách sử dụng một số chất liệu trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

Một số thể loại mĩ thuật tạo hình

Mĩ thuật tạo hình bao gồm các thể loại: Hội họa, Đồ họa tranh in, Điêu khắc,... Các thể loại này đều sử dụng những yếu tố tạo hình như: đường nét, màu sắc, hình khối, không gian, bố cục,... để thể hiện ý tưởng, quan điểm của người nghệ sĩ trước thiên nhiên, cuộc sống.

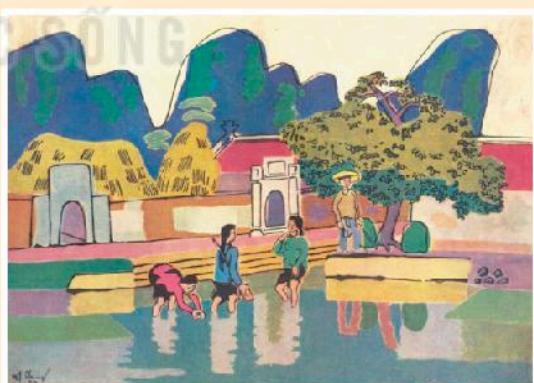
• Hội họa

Trần Văn Cẩn, *Tát nước đồng chiêm*, 1958,
tranh sơn mài, 60,5 x 92 cm

Hoạ sĩ đã khai thác chất liệu, kỹ thuật sơn mài để làm nổi bật các yếu tố hình, nét, sắc màu nhân vật trên nền đen; thể hiện được vẻ đẹp của cảnh lao động sản xuất ở nông thôn.

• Đồ họa tranh in

Nguyễn Tiến Chung, *Phong cảnh Sài Sơn*, 1970,
tranh khắc gỗ, 32 x 43 cm

Hoạ sĩ đã sử dụng lối tạo hình có tính ước lệ, thể hiện những đặc trưng như: ao làng, núi đá, nhà mái ngói, những cây rơm vàng. Cách thể hiện đơn giản, biểu đạt lối tạo hình mạnh mẽ, giúp người xem có cảm giác bình dị và nhẹ nhàng như chính không gian yên bình ở miền quê.

- Điêu khắc

Trần Thị Hồng, *Những người khởi nghĩa*, 1984, phù điêu gò đồng, 54 x 210 cm

Trong tác phẩm của mình, nhà điêu khắc sắp xếp các nhân vật theo nhiều lớp khác nhau để tạo không gian xa gần. Sự chuyển động của nhóm người về phía trước đã diễn tả được sự quyết tâm, đồng lòng của những người tham gia khởi nghĩa theo đúng ý tưởng mà tác giả muốn gửi đến người xem.

Nguyễn Thị Hoà, *Bà cháu*, 1980, đá, 62,2 x 30,5 x 37 cm

Một số thể loại mĩ thuật ứng dụng

Mĩ thuật ứng dụng gắn với sản xuất công nghiệp và cuộc sống. Đó là nghệ thuật sử dụng các yếu tố mĩ thuật trong thiết kế, tạo dáng sản phẩm như: trang phục, bìa sách, đồ lưu niệm, bao bì, đồ dùng,... Một số thể loại của mĩ thuật ứng dụng là:

- Thiết kế đồ họa
- Thiết kế công nghiệp
- Thiết kế thời trang

Nguyễn Bích, *Chiến dịch Điện Biên Phủ vĩ đại đã toàn thắng*, 1953 – 1954, tranh cǎi động, bút sắt

Ghế ngồi, đa chất liệu
Nguồn: Lê Anh

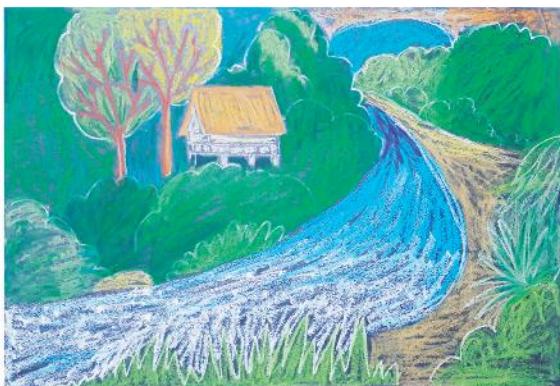
Áo dài, đa chất liệu
Nguồn: Thu Liễu

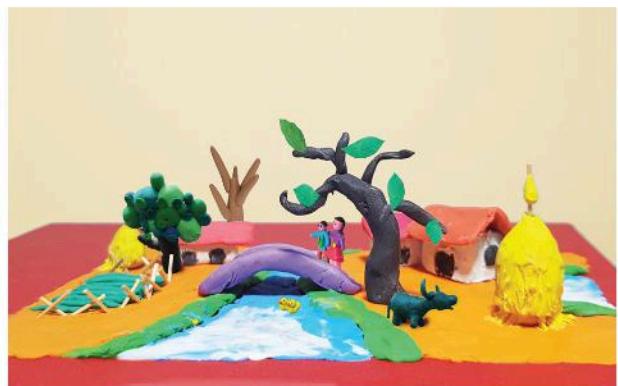
Đặc điểm của các thể loại mĩ thuật tạo hình, mĩ thuật ứng dụng là gì?

Dùng hình thức vẽ hoặc nặn để tạo một sản phẩm mĩ thuật
 Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Ngô Duy Hằng (Hòa Bình), *Nhà bên dòng suối*,
sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Minh Đức (Hà Nội), *Phong cảnh quê em*,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Mai Bá Trinh (Nam Định), sản phẩm mĩ thuật trang trí cái quạt

Bịt mắt bắt dê, tranh dân gian Đông Hồ

EM CÓ BIẾT:

Tranh khắc gỗ là một hình thức của Đồ họa tranh in. Đây là dạng tranh được thực hiện bằng cách khắc trên gỗ và in nhiều màu với những bản khắc khác nhau như tranh dân gian Đông Hồ, hoặc chỉ in một bản nét để tô màu như tranh dân gian Hàng Trống,...

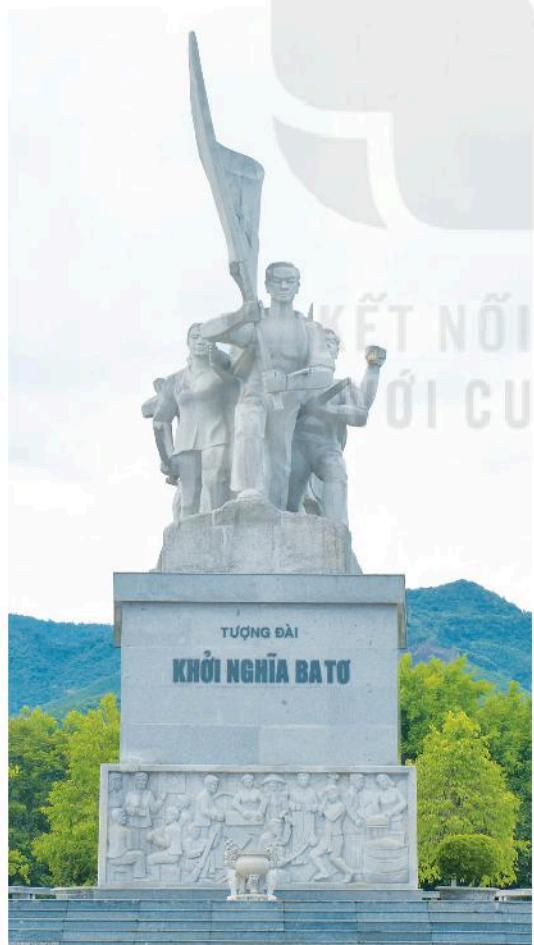
Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng bối cảnh, hình khối, màu sắc, đường nét như thế nào trong sản phẩm mĩ thuật của mình?
- Bạn đặt tên cho sản phẩm mĩ thuật của mình là gì?
- Sản phẩm mĩ thuật của bạn thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?

Hãy trả lời các câu hỏi sau:

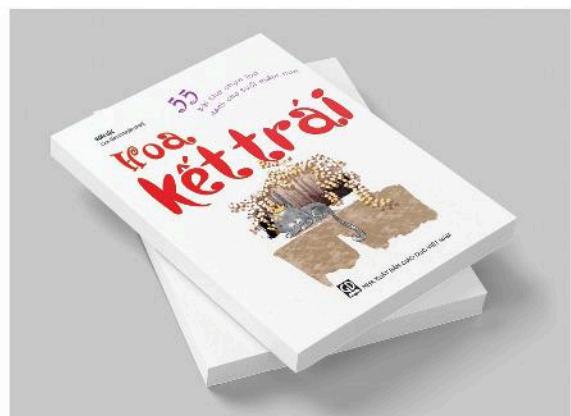
- Tượng đài *Khởi nghĩa Ba Tơ* thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?
- Tranh *Rặng phi lao* thuộc thể loại mĩ thuật tạo hình nào?
- Bìa sách thuộc thể loại mĩ thuật ứng dụng nào?

Khởi nghĩa Ba Tơ; tượng đài, đá, tỉnh Quảng Ngãi, 2012
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Tạ Thúc Bình, *Rặng phi lao*, 1996, tranh lụa,
30 x 42,5 cm

Bìa sách *Hoa kết trái*
Nguồn: Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

Bài 2: Xây dựng ý tưởng trong sáng tác theo chủ đề

Yêu cầu cần đạt

- Xác định được nội dung của chủ đề;
- Biết khai thác hình ảnh trong thiên nhiên, cuộc sống để thể hiện về chủ đề;
- Bước đầu phân tích được yếu tố đường nét, màu sắc để thể hiện ý tưởng trong sản phẩm mĩ thuật của cá nhân, nhóm.

1. Tim ý tưởng qua quan sát cảnh vật, sinh hoạt trong cuộc sống

Phố cổ Hội An, tỉnh Quảng Nam
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Cánh đồng lúa Lũng Cao, tỉnh Thanh Hoá
Nguồn: Nguyễn Anh Tuấn

Thêu thổ cẩm, tỉnh Sơn La
Nguồn: Nguyễn Đăng Việt

Đi chợ trên sông, tỉnh Sóc Trăng
Nguồn: Nguyễn Đức Toàn

Cuộc sống xung quanh mở ra cho chúng ta rất nhiều ý tưởng có thể khai thác trong sáng tác mĩ thuật. Chính những hình ảnh của cuộc sống và tự nhiên đã tạo nên cảm hứng để thể hiện chủ đề mĩ thuật với những hình ảnh, màu sắc tươi mới theo ý thích của mình.

Một số cách xây dựng ý tưởng trong sáng tác

- Xây dựng ý tưởng từ cảnh đẹp trong cuộc sống

Tháp Rùa, Hồ Gươm, Hà Nội
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Phạm Hoàng Vân (Hà Nội), *Tháp Rùa*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

- Xây dựng ý tưởng từ hình ảnh sinh hoạt trong cuộc sống

Nghề làm đứa
Nguồn: Nguyễn Đắc Toàn

Ngô Tâm (Sơn La), *Làm đứa*,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

Chủ đề là gợi ý để mỗi người xây dựng ý tưởng thể hiện. Có nhiều cách tìm ý tưởng trong sáng tác mĩ thuật thông qua việc quan sát cảnh vật, sinh hoạt trong cuộc sống; những bức ảnh chụp; khai thác hình ảnh trong thơ văn; hoặc xây dựng ý tưởng qua trí nhớ và trí tưởng tượng;...

Theo em, cách xây dựng ý tưởng nào trong sáng tác theo chủ đề phù hợp với mình?

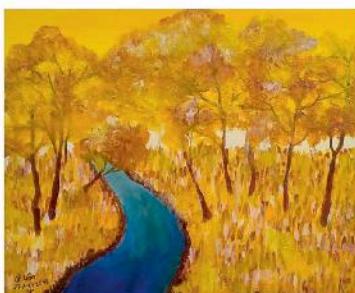

Sơ đồ quá trình xây dựng ý tưởng đến thực hiện sản phẩm mĩ thuật

6 Xây dựng ý tưởng và thể hiện một sản phẩm mỹ thuật về chủ đề em yêu thích

7 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Lê Thảo Quỳnh Liên (Thanh Hoá),
Phong cảnh, sản phẩm mỹ thuật từ màu bột

Đoàn Mai Trang (Hậu Giang),
Trồng cây, sản phẩm mỹ thuật từ đất sét

EM CÓ BIẾT:

Mỗi sản phẩm mỹ thuật thường được bắt đầu từ một ý tưởng, trong đó có sự thống nhất giữa nội dung và hình thức thể hiện. Những ý tưởng phù hợp sẽ xuất phát từ chính nền tảng kiến thức về mỹ thuật được tích luỹ trong nhà trường, cùng với cảm xúc, cảm nhận riêng của mỗi học sinh.

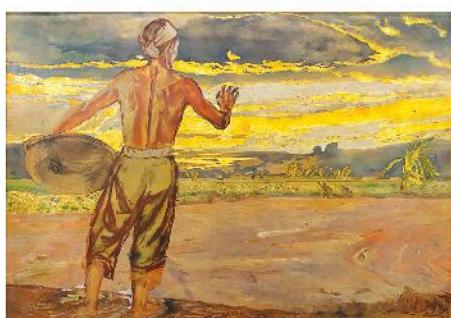
Trung bày sản phẩm mỹ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã có ý tưởng gì để thể hiện chủ đề?
- Bạn đã sử dụng đường nét, màu sắc như thế nào để thể hiện ý tưởng?
- Bạn đã vẽ những cảnh vật, nhân vật, hoạt động nào để thể hiện ý tưởng của mình?

Hãy trình bày vẻ đẹp của hai tác phẩm mỹ thuật sau.

Gợi ý: Hình ảnh thể hiện; Nội dung phản ánh.

Nguyễn Đức Nùng, *Bình minh trên nông trang*,
1958, tranh sơn mài, 63 x 91,3 cm

Trần Văn Hoè, *Hũ gạo nuôi quân*,
1962, tượng thạch cao, 93 x 54 x 51 cm

NGÔI NHÀ YÊU THƯƠNG

Bài 3: Tạo hình ngôi nhà

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết hình dáng, đặc điểm của ngôi nhà và có ý tưởng, lựa chọn chất liệu để thể hiện;
- Biết và sử dụng các yếu tố tạo hình như: nét, hình, khối, màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà;
- Biết và phân tích được một số nguyên lí tạo hình được sử dụng trong bài thực hành của bạn, qua đó cảm thụ được vẻ đẹp trong tạo dáng sản phẩm mĩ thuật ngôi nhà ở dạng 2D và 3D.

Một số kiểu dáng ngôi nhà truyền thống

Nhà sàn, tỉnh Sơn La
Nguồn: Nguyễn Đức Toàn

Nhà rường, tỉnh Thừa Thiên – Huế
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Nhà rông, tỉnh Kon Tum
Nguồn: Nguyễn Ngọc Thái

Nhà cổ, tỉnh Đồng Tháp
Nguồn: Vũ Duy Thương

Hãy quan sát ngôi nhà và trả lời các câu hỏi sau:

- Hình dáng ngôi nhà có những đặc điểm gì?
- Quang cảnh xung quanh ngôi nhà như thế nào?
- Mô tả một số hình dáng ngôi nhà ở quê em.

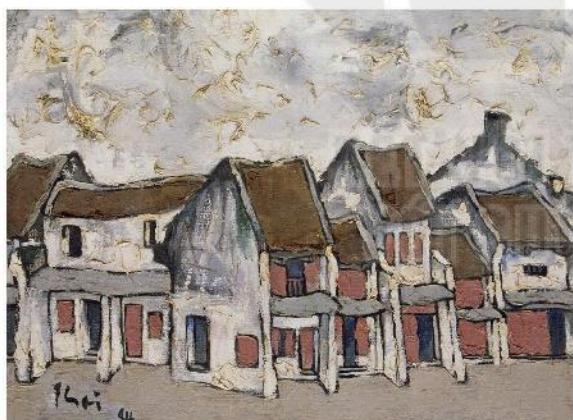
Tìm hiểu tạo hình nhà phố cổ qua tranh “Phố” của họa sĩ Bùi Xuân Phái

Bùi Xuân Phái (1920 – 1988) là họa sĩ chuyên vẽ chất liệu sơn dầu. Các sáng tác của ông về đề tài phố cổ Hà Nội đã tạo nên dấu ấn đặc biệt trong nền mỹ thuật Việt Nam hiện đại.

Họa sĩ Bùi Xuân Phái
Nguồn: Trần Chính Nghĩa

Phố trong tranh của Bùi Xuân Phái thường có các mảng màu lớn, sử dụng đường viền đậm nét, thể hiện những mái nhà nhấp nhô ngói thâm, cõi áo đỏ, chiếc xe bò quen thuộc ở Hà Nội thập niên 70, 80 của thế kỷ XX. Tranh của ông dù mô tả hiện thực nhưng không phải là chép nguyên mẫu mà tái hiện cảnh vật theo cảm xúc, trí tưởng tượng của mình. Cái đẹp trong tranh chính là phần sáng tạo của ông trước hiện thực.

Phố Hàng Mắm, 1984, tranh sơn dầu, 60 x 80 cm

Phố Thanh Hà, 1986, tranh sơn dầu

Tìm hiểu về tranh sơn dầu của họa sĩ Bùi Xuân Phái qua một số câu hỏi gợi ý sau:

- Trong tranh “Phố” của họa sĩ Bùi Xuân Phái có những hình ảnh nào? Những hình ảnh đó được thể hiện như thế nào?
- Gam màu chủ đạo trong tranh sơn dầu của Bùi Xuân Phái là gì?

Cách tạo hình ngôi nhà qua sản phẩm mĩ thuật tranh in độc bản

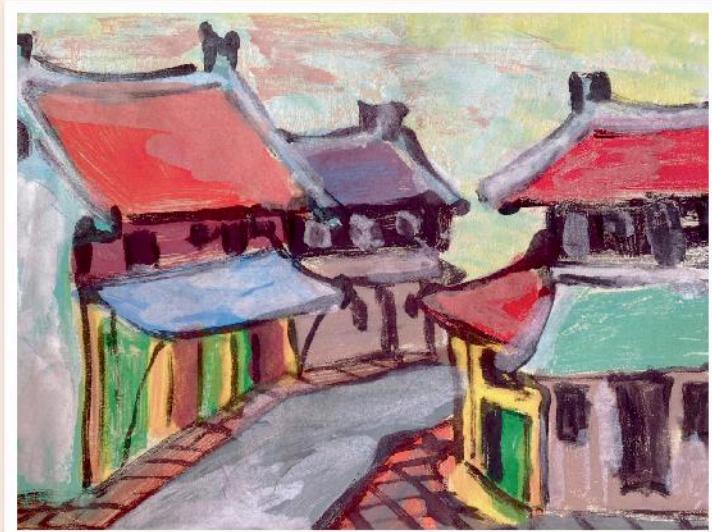
1. Vẽ phác hình cần in lên tấm mica.

2. Vẽ màu vào hình.

3. Đặt giấy lên tấm mica và in.

4. Hoàn thiện bản in.

Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Ngôi nhà yêu thương* theo hình thức tranh vẽ hoặc tranh in

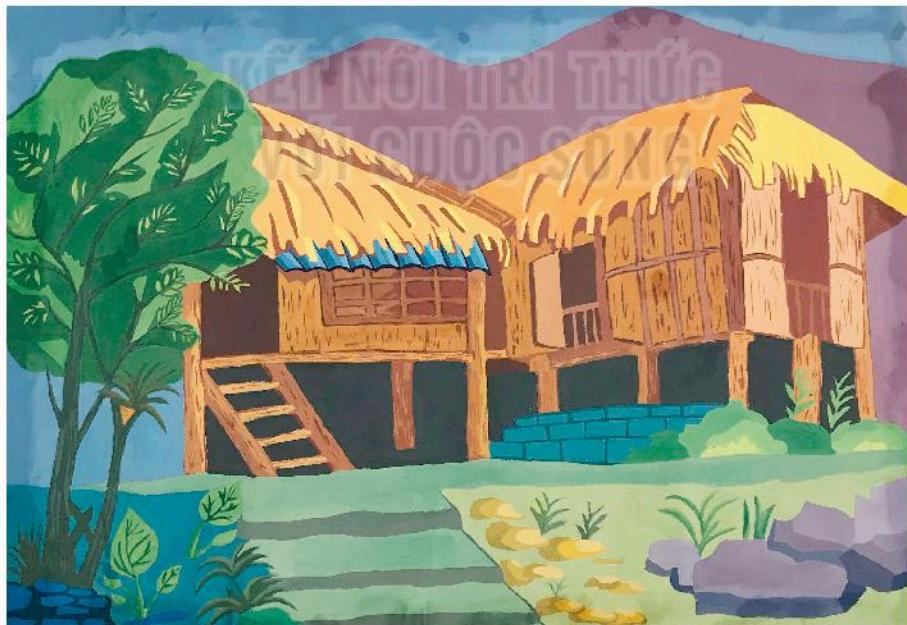
Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Vũ Khánh Ngọc (Hà Nam), Phố, sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

Lê Ngọc Hằng (Cần Thơ), Khu phố nơi em ở, sản phẩm mĩ thuật in màu

Nguyễn Thị Phương Thảo (Yên Bái), Nhà sàn, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Những hình ảnh, màu sắc nào được sử dụng để thể hiện bài thực hành?
- Bạn thích bài thực hành nào nhất? Vì sao?

Trần Thuỳ Dung (Hà Tĩnh), *Cuộc sống quanh em*, sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Hồ Thanh Thuỷ (Hà Nội), *Phố*, sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

EM CÓ BIẾT:

Biểu hiện của nguyên lí tương phản trong mĩ thuật thể hiện ở một số đặc điểm sau:

- Về đường nét: nét dài – nét ngắn, nét thẳng – nét cong, nét uốn lượn – nét gấp khúc, nét thanh – nét đậm,...
- Về màu sắc: màu sáng – màu tối, màu đậm – màu nhạt, màu nóng – màu lạnh, màu trầm – màu tươi sáng, màu chủ đạo (chính) – màu bờ trợ (phụ),...
- Về chất cảm: nhẵn – xù xì, thô ráp – trơn láng,...
- Về khối: khối nổi – khối chìm, khối tĩnh – khối động, khối cứng – khối mềm, khối đặc – khối rỗng, khối dày – khối mỏng,...

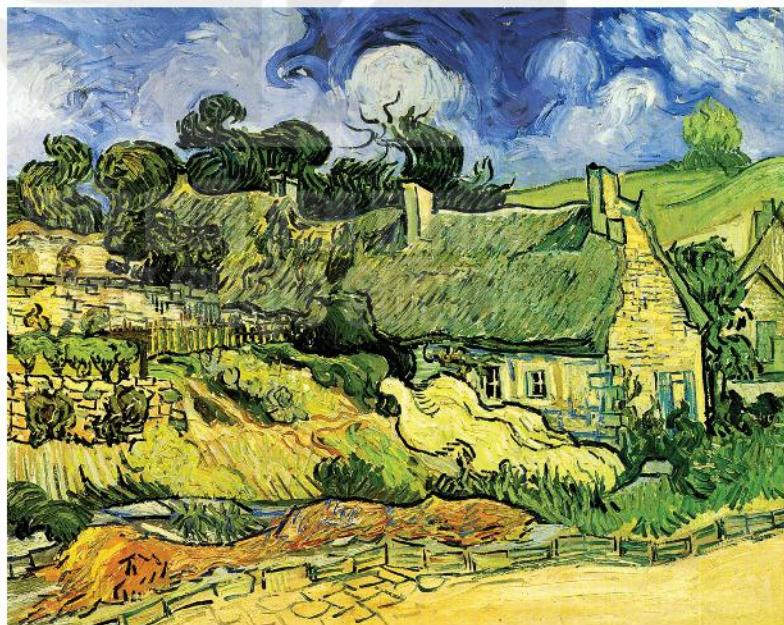
Mô tả tạo hình ngôi nhà trong những bức tranh của họa sĩ Vincent Willem Van Gogh.

Gợi ý:

- Ngôi nhà có kiểu dáng như thế nào?
- Tạo hình ngôi nhà sử dụng những đường nét, màu sắc như thế nào?
- Hãy chỉ màu đậm, màu nhạt và phân tích nguyên lí tương phản trong hai tác phẩm này.

Auvers-sur-Oise street (Con đường ở vùng Auvers-sur-Oise),
1889, tranh sơn dầu, 73,5 x 92,5 cm

Thatched cottages at Cordeville, Auvers-sur-Oise
(Nhà tranh ở làng Cordeville, vùng Auvers-sur-Oise), 1890, tranh sơn dầu, 73 x 92 cm

EM CÓ BIẾT:

Vincent Willem Van Gogh (1853 – 1890) là một danh họa Hà Lan thuộc trường phái Hậu Án tượng. Trong tác phẩm của mình, ông thường sử dụng những gam màu có độ tương phản mạnh, màu sắc rực rỡ và nét vẽ chắc khoẻ, có tính khái quát cao.

Bài 4: Thiết kế quà lưu niệm

Yêu cầu cần đạt

- Xác định được mục đích sử dụng của sản phẩm mĩ thuật có tính ứng dụng;
- Biết sử dụng các vật liệu sẵn có để tạo hình sản phẩm lưu niệm có hình ngôi nhà;
- Biết đặt câu hỏi, trả lời và trao đổi về quà lưu niệm đã làm trong chủ đề.

❶ Một số quà lưu niệm có tạo hình ngôi nhà để trang trí

Phạm Hữu Vang (Bắc Kạn), Nhà sàn, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Nguyễn Dạ Hương (Bình Thuận), Khu nhà em ở, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

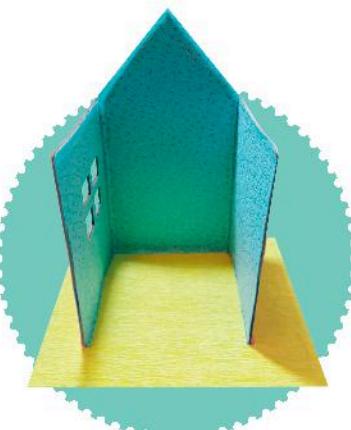
Vũ Hương Thanh (Thanh Hoá), Nhà hai tầng, sản phẩm mĩ thuật từ que gỗ

Các bước thiết kế quà lưu niệm hình ngôi nhà

1. Cắt và gấp bìa theo hình.

2. Gập bìa đã cắt thành khung nhà.

3. Cắt và gấp bìa tạo mái nhà.

4. Vẽ, cắt tạo các hình trang trí cho ngôi nhà.

Để làm quà lưu niệm từ vật liệu tái sử dụng, em cần thực hiện những bước nào?

5. Gắn các hình trang trí, mái nhà, khung nhà thành sản phẩm hoàn chỉnh.

 Thiết kế quà lưu niệm có sử dụng hình ảnh ngôi nhà
 Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Nguyễn Thuỷ (Đà Nẵng), *Khung ảnh*,
sản phẩm mỹ thuật đa chất liệu

Trịnh Trà My (Hà Nội), *Nhà phố cỗi*,
sản phẩm mỹ thuật ghép vải

Mai Hương (Quảng Nam),
sản phẩm mỹ thuật trang trí cái quạt

EM CÓ BIẾT:

Việc thiết kế sản phẩm có tính thẩm mỹ là một phần công việc của ngành Thiết kế công nghiệp (Industrial Design). Những thiết kế của ngành này rất gần gũi với cuộc sống con người, từ sản phẩm gia dụng: ti vi, tủ lạnh, máy giặt, điện thoại di động,... cho đến thiết bị y tế, sản phẩm máy công cụ,...

Trên thế giới, Thiết kế công nghiệp thuộc nhóm ngành mỹ thuật ứng dụng, xuất hiện vào thế kỷ XIX trong bối cảnh thời đại công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng phát triển, đáp ứng nhu cầu của con người.

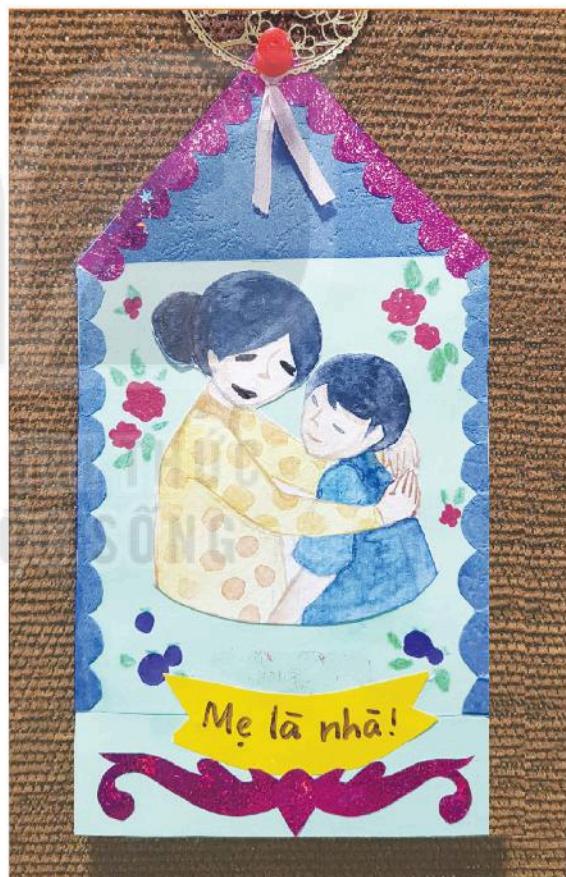
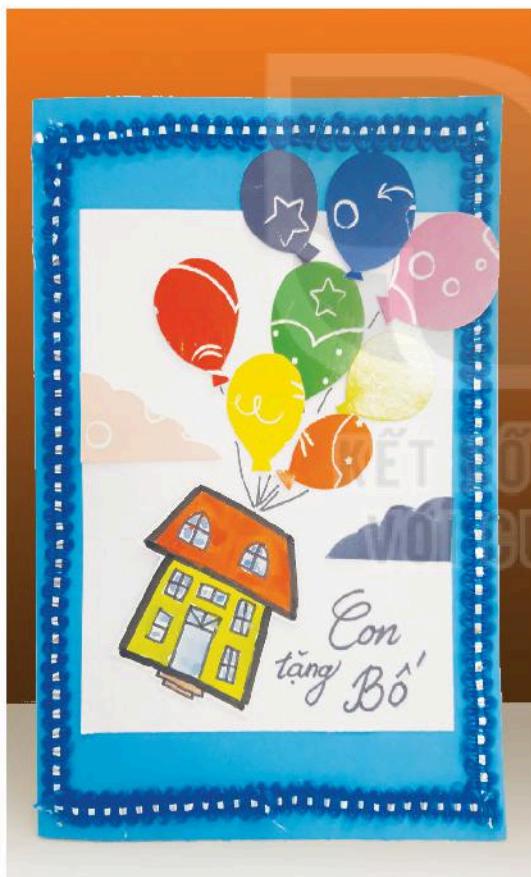

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã dùng vật liệu gì để tạo dáng quà lưu niệm?
- Tạo hình ngôi nhà được bạn sử dụng trang trí cho quà lưu niệm như thế nào?
- Bạn đã học được gì về cách thiết kế và trang trí quà lưu niệm trong chủ đề này?

Hãy cho biết tạo hình ngôi nhà được thực hiện như thế nào trong hai sản phẩm quà lưu niệm sau:

Nông Thị Hoa (Lai Châu),
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Minh Đức (Bạc Liêu),
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

HOẠT ĐỘNG TRONG TRƯỜNG HỌC

Bài 5: Tạo hình hoạt động trong nhà trường

Yêu cầu cần đạt

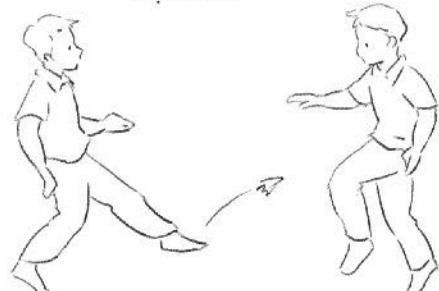
- Hình thành kĩ năng quan sát, khai thác hình ảnh hoạt động trong nhà trường để thể hiện sản phẩm mĩ thuật;
- Biết sử dụng nét, hình, màu, khối để thể hiện dáng người;
- Phân tích được nguyên lí tạo hình sử dụng trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

Để tạo hình hoạt động trong nhà trường

Học nhóm

Đá cầu

Chơi bóng rổ

Quan sát những hoạt động trong nhà trường và thực hiện:

- Kể tên những hoạt động học tập, thể thao, từ thiện,... ở trường em.
- Hãy tập chép dáng người trong hoạt động ở trường học qua quan sát thực tế, ảnh chụp,...
- Lựa chọn màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề.

Một số tác phẩm mỹ thuật thể hiện hoạt động của học sinh

Nguyễn Phan Chánh, *Học tổ*, 1959, tranh màu nước

Hoạ sĩ sử dụng bố cục cân xứng theo trực dọc, bố trí mỗi bên hai nhân vật, trong đó có sự giao cảm giữa hai người ngồi đối diện nhau, tạo cảm giác về sự gắn kết trong buổi học theo tổ. Cách tạo hình nhân vật trong tranh là sự khai quát hình thể, mảng hình lớn với đường nét mảnh, nhỏ. Bức tranh không nhiều màu, chủ yếu là gam màu nâu đặc trưng kết hợp mảng màu xanh ở áo, lọ mực và bìa lịch ở nền tạo nên màu sắc hài hòa, có đủ sắc độ đậm, nhạt, trung gian,...

Rostislav Nikolaevich Galitsky, *To the finish line* (Về đích), 1955, tranh sơn dầu, 69,5 x 120 cm

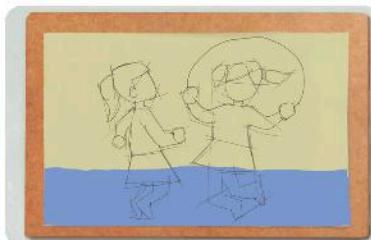
Hoạ sĩ thể hiện dáng vẻ, nét mặt tập trung, hồi hộp đón chờ những bạn về đích đầu tiên tại cuộc thi chạy của các học sinh trong hoạt động thể thao ngoài trời.

Em có cảm nhận như thế nào về vẻ đẹp của hai bức tranh trên?

Các bước thể hiện một sản phẩm mĩ thuật theo hình thức phù điêu đắp nổi về chủ đề *Hoạt động trong trường học*

1. Vẽ phác họa.

2. Ngâm giấy vệ sinh vào nước.

3. Trộn màu vào giấy đã ngâm.

4. Tạo các hỗn hợp màu khác nhau.

5. Đắp giấy đã trộn màu lên hình.

6. Hoàn thiện sản phẩm.

- Có những hoạt động nào ở trường học mà em thường thấy và đã được tham gia?
- Em sử dụng hình, màu như thế nào để thể hiện động tác, dáng người?

- Thực hiện một sản phẩm đắp nổi hoặc xé, dán về chủ đề **Hoạt động trong trường học**
- Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Lê Trung Thu (Hải Phòng), *Trồng nụ trồng hoa*,
sản phẩm mỹ thuật từ đất nặn

Nguyễn Thu Trà (Bình Định), *Giờ mỹ thuật*,
sản phẩm mỹ thuật từ giấy màu

Trịnh Ngọc Dương (Hải Dương), *Cuộc sống*, sản phẩm mỹ thuật từ màu acrylic

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bài thực hành của bạn thể hiện hoạt động gì?
- Những ý tưởng của bạn đã được thể hiện như thế nào trong bài thực hành?
- Trong bài thực hành này, bạn đã xử lí hình khối, đường nét, màu sắc như thế nào?

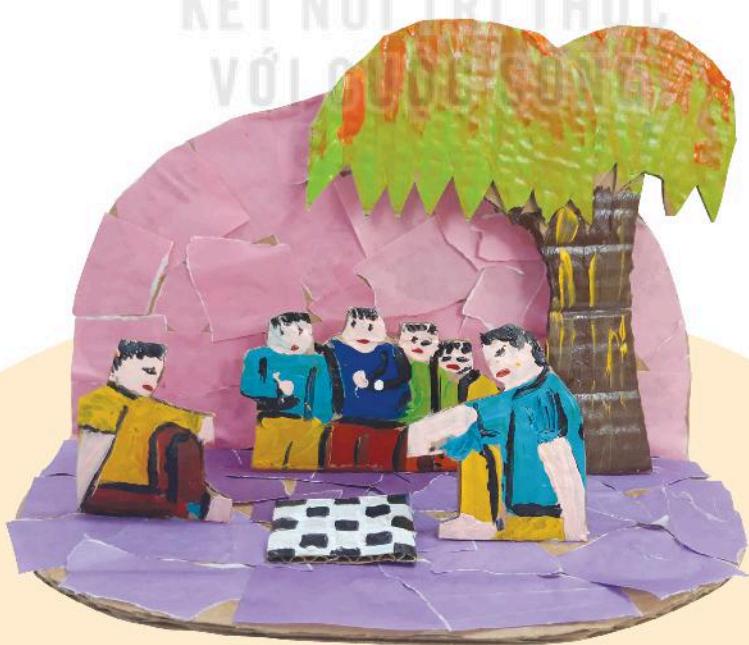

Trung bày, sắp xếp các sản phẩm theo nhóm và chia sẻ cùng các bạn

Nguyễn Phương Hùng – Phạm Xuân Thịnh (Kon Tum), Kéo co, sản phẩm mĩ thuật từ giấy báo

KẾT NỐI TRÍ THỨC
VỚI CÁC SẢN PHẨM MĨ THUẬT

Nguyễn Thuý Hương – Ngô Văn Lâm (Hưng Yên), Choi cờ,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Bài 6: Thiết kế đồ chơi

Yêu cầu cần đạt

- Xác định được mục đích sử dụng của sản phẩm đồ chơi;
- Biết sử dụng những vật liệu sẵn có để tạo những món đồ chơi phù hợp với lứa tuổi, trong đó có khai thác hình ảnh về hoạt động trong trường học;
- Biết đặt câu hỏi, trả lời và hiểu được tính ứng dụng của sản phẩm đồ chơi được thiết kế trong chủ đề.

❶ Một số sản phẩm thiết kế đồ chơi

Ngô Tường Vân (Nghệ An), *Đèn kéo quân*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

EM CÓ BIẾT:

Thiết kế đồ chơi thuộc lĩnh vực mĩ thuật ứng dụng, trong đó tạo dáng, chế tạo đồ chơi, lắp ghép mô hình, sử dụng vật liệu tạo sản phẩm theo các quy tắc an toàn khi sử dụng.

Nguyễn Phi Hiệp (Bắc Ninh), *Đèn ông sao*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Các bước thực hiện đồ chơi đá bóng

1. Trổ hộp giấy thành hình đồ chơi đá bóng và cài que gỗ.

2. Trang trí đồ chơi mô phỏng sân bóng.

3. Trang trí hình hai cầu thủ lên tấm bìa.

4. Gắn hình cầu thủ vào que gỗ và hoàn thiện sản phẩm.

- Em sẽ thiết kế loại đồ chơi nào?
- Em sử dụng chất liệu gì để thực hiện sản phẩm?

- Thiết kế đồ chơi thẻ hiện chủ đề **Hoạt động trong trường học** từ vật liệu sẵn có
- Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Lê Mỹ Hàng (Hậu Giang), *Choi cầu lông*, sản phẩm mỹ thuật đa chất liệu

Võ Ngọc Huy (Bắc Giang), *Choi bóng rổ*, sản phẩm mỹ thuật đa chất liệu

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng những đồ vật, vật liệu gì để thiết kế đồ chơi?
- Sản phẩm đồ chơi bạn làm ra thể hiện nội dung gì?
- Loại trò chơi nào phù hợp với đồ chơi của bạn?
- Hãy chia sẻ, trao đổi về sản phẩm của các thành viên theo nhóm.

Trang trí làm mới đồ chơi cũ mà em yêu thích.

Ngô Anh Thư – Nguyễn Xuân Thuỷ – Trần Cẩm Oanh (Hà Tĩnh), *Cánh diều đồng đội*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Đoàn Hiếu Linh – Đỗ Bảo Châu – Hoàng Minh Anh (Sóc Trăng), *Rước đèn Trung thu*,
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

MĨ THUẬT THỜI KÌ TIỀN SỬ

Bài 7: Mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử

Yêu cầu cần đạt

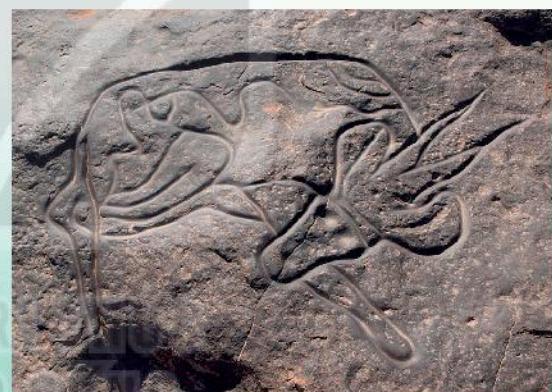
- Biết được một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử;
- Biết cách khai thác vẻ đẹp tạo hình ở thời kì này trong mô phỏng, trang trí một sản phẩm mĩ thuật.

➊ Một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử

Tranh hang động tại Bhimbetka, Ấn Độ, có niên đại khoảng 10 000 năm trước Công nguyên

Hình khắc trên đá tại Sahara, Bắc Phi, có niên đại khoảng 10 000 – 6000 năm trước Công nguyên

EM CÓ BIẾT:

Tranh hang động là những hình được vẽ trên các vách và trần hang động thời kì tiền sử thể hiện về những sự vật xung quanh như thiên nhiên, con người. Những bức tranh hang động sớm nhất mà người ta biết được có niên đại khoảng 40 000 năm trước Công nguyên.

Tượng đá tìm thấy tại Willendorf, Áo, có niên đại hơn 20 000 năm trước Công nguyên

Phù điêu đá tìm thấy ở thung lũng Val Camonica, Italia, có niên đại khoảng 10 000 năm trước Công nguyên

Tượng voi ma mút tìm thấy ở hang động Vogelherd, Đức, có niên đại khoảng 25 000 năm trước Công nguyên

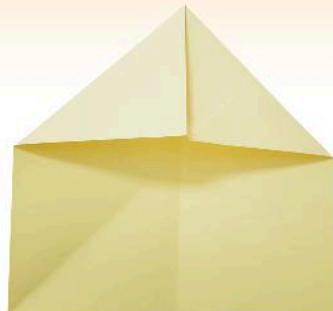

Hình những bàn tay trên đá tìm thấy trong hang động ở vùng Patagonia, Argentina, có niên đại khoảng 9500 đến 13 000 năm trước Công nguyên

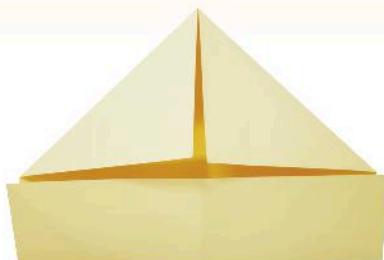
Thời kì tiền sử là thuật ngữ thường được dùng để mô tả các thời kì bắt đầu có sự sống trên Trái Đất, từ thời đại đồ đá cho đến khi xuất hiện các nền văn minh. Những thông tin mà chúng ta biết về mĩ thuật thời kì này chủ yếu là qua hiện vật tìm được của ngành Khảo cổ học.

6) Các bước thiết kế một chiếc ống đựng bút và sử dụng hình ảnh từ di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử để trang trí

1. Gấp đôi nữa trên tờ giấy hình vuông theo chiều dọc.

2. Gấp đôi nữa còn lại theo chiều ngang.

3. Gấp hai bên vào giữa.

4. Dán hai phần đã gấp vào nhau.

5. Làm năm hình như bước 4, ghép lại và trang trí hộp bút.

6. Hoàn thiện và sử dụng sản phẩm.

- 🟡 Mô phỏng về một di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử bằng hình thức vẽ hoặc nặn
- 🟢 Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Lê Duy Nghĩa (Bình Định), *Đi săn*, sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

Lê Văn Tuyền (Đăk Nông), *Voi ma mút*, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Những đối tượng được thể hiện ở di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử là gì?
- Kể tên một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử.

Sử dụng hình ảnh từ di sản mĩ thuật thế giới thời kì tiền sử để trang trí một sản phẩm cụ thể.

Thanh Hằng (Long An), *Thẻ đánh dấu sách*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

EM CÓ BIẾT:

Mĩ thuật thời kì tiền sử thường diễn tả đối tượng một cách sống động thông qua tạo hình đơn giản, có tính cách điệu. Các bức vẽ trên đá thường được thể hiện bằng những đường nét đơn giản, có tính trang trí và đôi khi sử dụng kĩ thuật dùng các chấm nối tiếp để tạo nét. Nhiều bức tượng được đẽo gọt rõ nét, thậm chí phóng đại một số chi tiết thể hiện quan niệm của người nguyên thuỷ về sức mạnh của đối tượng cần thể hiện.

Bài 8: Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử

Yêu cầu cần đạt

- Biết và mô phỏng được một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử;
- Hiểu được giá trị và biết giữ gìn di sản thời kì tiền sử.

❶ Một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử

Đồ trang sức bằng xương (Đa Phúc, Hòa Bình; Bản Hậu, Lạng Sơn; hang Đức Thi, Quảng Bình), văn hóa Hòa Bình

Nguồn: Nguyễn Dương Hoàng

Hình khắc trên vách đá hang Đồng Nội (Lạc Thuỷ, Hòa Bình), văn hóa Hòa Bình

Nguồn: Nguyễn Dương Hoàng

Rìu đá (Núi Đẹo, Thiệu Hoá, Thanh Hoá),
văn hóa Tràng An

Nguồn: Nguyễn Dương Hoàng

Chày và bàn nghiền đá (Chiềng Xén – Làng Vành, Hòa Bình), văn hóa Hòa Bình

Nguồn: Nguyễn Dương Hoàng

Mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử được biết đến qua một số di sản mĩ thuật của nền văn hóa Tràng An (khoảng 300 000 năm trước Công nguyên), Hòa Bình (khoảng 10 000 năm trước Công nguyên), Bắc Sơn (10 000 – 8000 năm trước Công nguyên),...

Các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật mô phỏng rìu đá

1. Gấp giấy tạo hình lưỡi rìu.

2. Lựa chọn màu, miết đất nặn lên lưỡi rìu.

3. Miết đất nặn lên que gỗ tạo cán rìu.

4. Buộc phần lưỡi rìu vào cán rìu.

5. Chỉnh sửa và hoàn thiện sản phẩm.

Mô phỏng một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử em yêu thích từ vật liệu sẵn có

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Trịnh Hồng Tuyền (Lào Cai), Chày và bàn nghiền đá, sản phẩm mĩ thuật từ giấy

EM CÓ BIẾT:

Mĩ thuật thời kì tiền sử ở Việt Nam chủ yếu là một số thể loại di sản mĩ thuật trên chất liệu đá, đất, xương thú, vỏ sò, vỏ ốc,... có những hoa văn dạng hình học hay những nét khắc đơn giản thể hiện hình ảnh mặt người, động vật,... Một số hiện vật được ngành Khảo cổ học khai quật cho thấy ý thức mĩ thuật sơ khai của thời kì này gắn liền với những vật dụng trong lao động như: cái rìu đá, chày đá,...

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Hãy kể tên những di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử mà bạn biết.
- Nêu công dụng của các di sản thời kì tiền sử trong cuộc sống của người Việt cổ.
- Bạn ấn tượng với thể loại di sản mĩ thuật nào của Việt Nam thời kì tiền sử?

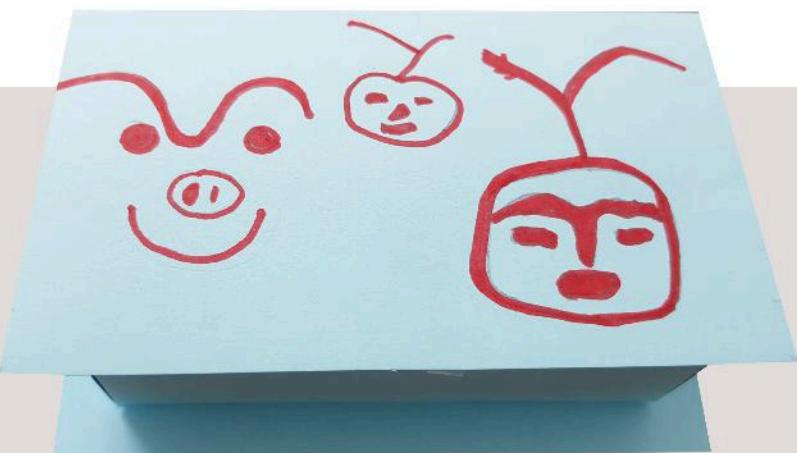

Trang trí góc học tập có sử dụng hình ảnh từ di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì tiền sử.

Ngô Quang Tuyền (Hà Nội), *Đồng hồ sử dụng hoa văn hình khắc trên vách đá hang Đồng Nôi*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Thanh Hương (Lạng Sơn),
Hộp đựng dụng cụ học tập sử dụng
hình khắc trên vách đá hang Đồng Nôi,
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

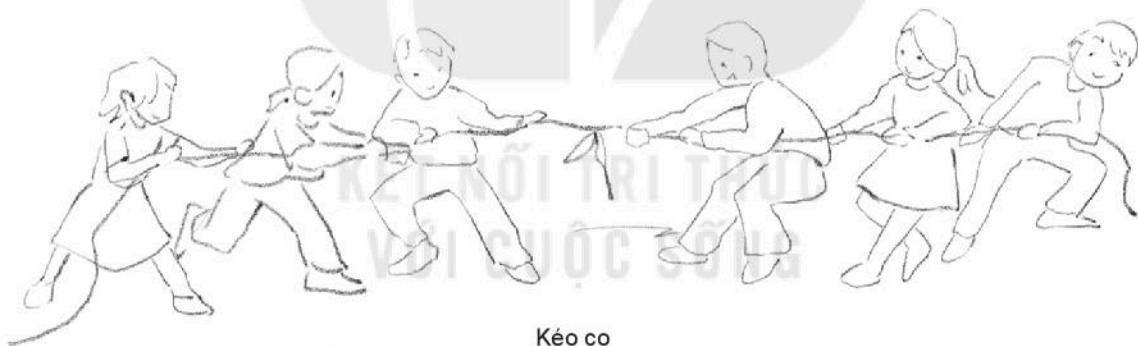

Bài 9: Sáng tạo mĩ thuật với trò chơi dân gian**Yêu cầu cần đạt**

- Biết cách khai thác hình ảnh từ trò chơi dân gian trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật;
- Biết sử dụng chấm, nét, hình, màu, khối để thể hiện hoạt động trong trò chơi dân gian;
- Cảm thụ được vẻ đẹp của sản phẩm mĩ thuật thể hiện về trò chơi dân gian.

1 Một số phác thảo dáng người tham gia trò chơi dân gian

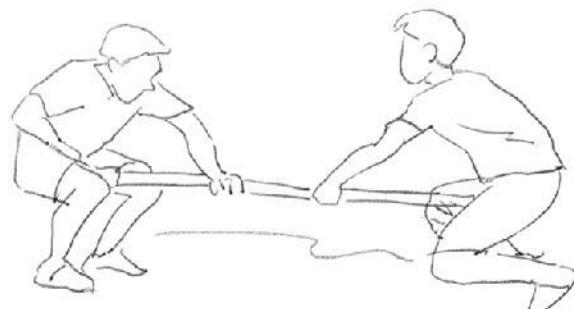
Hãy tập chép dáng người trong trò chơi dân gian qua quan sát thực tế, ảnh chụp,...

Kéo co

Trông nụ trông hoa

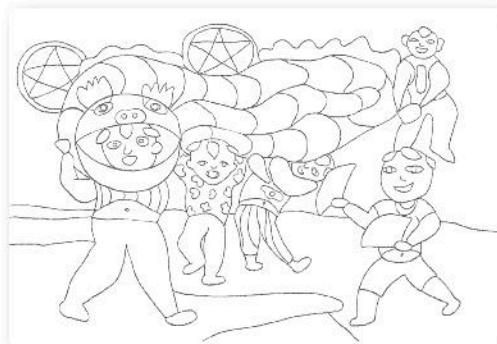
Đẩy gậy

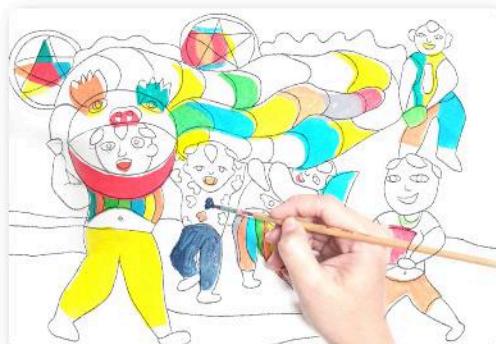
Em đã biết những trò chơi dân gian nào?

Các bước thực hiện một bức tranh có hình ảnh về trò chơi dân gian

1. Phác hình thể hiện ý tưởng, có hình chính, hình phụ.

2. Vẽ màu vào bức tranh.

3. Vẽ nét trang trí và hoàn thiện bức tranh.

Tạo hình một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Trò chơi dân gian* theo hình thức tranh vẽ hoặc tranh in

EM CÓ BIẾT:

Trò chơi dân gian có từ thời xa xưa và được truyền lại đến ngày nay. Đây là chủ đề được thể hiện trong nhiều dòng tranh dân gian, giúp bảo tồn, phát huy những giá trị nghệ thuật qua nhiều thế hệ.

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Sản phẩm của bạn thể hiện trò chơi dân gian nào?
- Bạn đã sử dụng hình thức thể hiện nào trong sản phẩm mĩ thuật?
- Bạn thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?

Nguyên lí cân bằng được thể hiện trong tác phẩm dưới đây như thế nào?

Huy Oanh, *Bác Hồ với thiếu nhi*, 1980, tranh khắc gỗ

EM CÓ BIẾT:

Biểu hiện của nguyên lí cân bằng trong mĩ thuật thể hiện ở một số đặc điểm sau:

- Trong ĐIÊU khẮC: Sự cân bằng trong tổng thể các thành phần trên – dưới, trái – phải trong tác phẩm, tạo cảm giác vững chắc, hài hoà.
- Trong HỘI họa: Sự phân bố của màu sắc, đường nét, hình khối hài hoà tạo sự cân bằng về thị giác, không gây ra cảm giác lệch về một bên hay chưa hoàn chỉnh.

Bài 10: Thiết kế thiệp chúc mừng

Yêu cầu cần đạt

- Biết khai thác vẻ đẹp tạo hình của di sản văn hóa dân tộc trong thiệp chúc mừng;
- Sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian để thiết kế thiệp chúc mừng;
- Có hiểu biết bước đầu về mối quan hệ giữa công năng sử dụng và giá trị thẩm mỹ của sản phẩm thiết kế.

❶ Một số thiệp chúc mừng có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian

Minh Đức (Hải Dương),
sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

Hà Dương (Bắc Ninh), sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

EM CÓ BIẾT:

Thiết kế đồ họa thuộc lĩnh vực mĩ thuật ứng dụng. Những ứng dụng của ngành Thiết kế đồ họa phổ biến là: thiết kế logo, giao diện trang thông tin điện tử, tờ rơi, thiệp chúc mừng, bao bì, nhãn mác sản phẩm, sách, báo, tạp chí,...

Cách sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian trong thiết kế thiệp chúc mừng

1. Gấp đôi tờ bìa và xé hai rãnh để tạo hình tấm thiệp.

2. Trang trí mặt trong tấm thiệp.

3. Vẽ phác họa.

4. Vẽ màu vào hình trang trí và cắt rời.

5. Dán hình đã cắt vào phần gấp của tấm thiệp.

6. Trang trí mặt ngoài tấm thiệp.

- Thiết kế thiệp chúc mừng sinh nhật bạn có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian
- Sản phẩm mỹ thuật của học sinh

Nguyễn Vũ Thành Long (Hà Nội),
sản phẩm mỹ thuật từ giấy

Nguyễn Mai Hương (Quảng Bình), sản phẩm mỹ thuật từ giấy

EM CÓ BIẾT:

Trong Thiết kế đồ họa, nhà thiết kế sắp xếp hình ảnh trong mối quan hệ với các yếu tố tạo hình khác để tạo ra một bố cục cân đối, hoàn chỉnh. Để làm được điều đó, các nhà thiết kế cần nắm chắc những nguyên lý tạo hình cơ bản như: cân bằng, nhịp điệu, chuyển động, tỉ lệ và các yếu tố tạo hình như: màu sắc, đường nét,... để thể hiện ý tưởng.

Hiện nay, có nhiều phần mềm chuyên dụng giúp cho các nhà thiết kế đồ họa làm việc hiệu quả như: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign, AutoCad, Sketchup, Revit, 3D Max,...

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng hình thức thể hiện nào để thiết kế thiệp chúc mừng?
- Mỗi quan hệ giữa hình và chữ trong thiết kế thiệp chúc mừng như thế nào?
- Bạn đã sử dụng nguyên lí tạo hình nào để thể hiện thiệp chúc mừng?

Lê Mạnh Cường (Thanh Hoá),
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

Phạm Hà My (Hà Nội),
sản phẩm mĩ thuật từ giấy

Viết lời chúc mừng năm mới cho người thân vào tấm thiệp có sử dụng hình ảnh trò chơi dân gian.

Bài 11: Hoà sắc trong tranh chủ đề lễ hội**Yêu cầu cần đạt**

- Thực hiện được việc kết hợp các màu để tạo nên một hoà sắc;
- Sử dụng được những màu thường xuất hiện trong lễ hội để tạo nên một hoà sắc chung trong tranh;
- Phân tích được hoà sắc trong một tác phẩm mĩ thuật cụ thể.

Quang cảnh và hoạt động trong lễ hội

Rước kiệu ở lễ hội đền Kỳ Cùng, Lạng Sơn
Nguồn: Nguyễn Sơn Tùng

Đua voi trong lễ hội Buôn Đôn, Đăk Lăk
Nguồn: Vũ Duy Thương

Đoàn rước trong lễ hội đền Thái Vi, Ninh Bình
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

- ?
- Các hình ảnh trên diễn tả những hoạt động nào trong lễ hội?
  - Em đã biết những lễ hội nào?

Cách thể hiện hoà sắc trong sản phẩm mĩ thuật 2D về chủ đề lễ hội

1

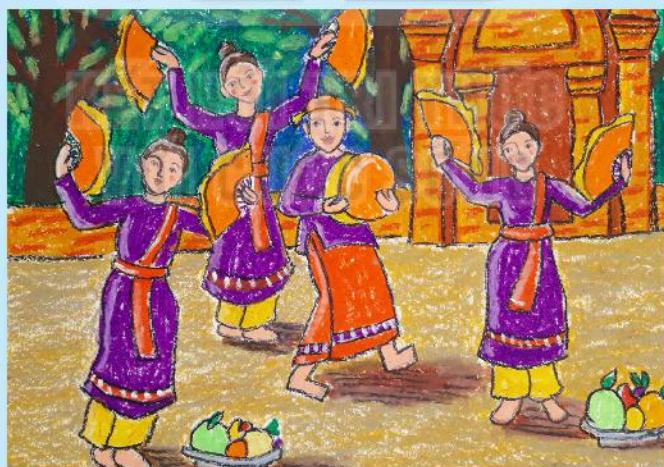
2

3

4

5

EM CÓ BIẾT:

Chủ đề về lễ hội quen thuộc trong các sáng tác mĩ thuật. Nhiều tác phẩm mĩ thuật đã sử dụng những màu sắc tươi vui để thể hiện không khí rộn ràng, náo nức trong lễ hội. Những hoạt động như: đoàn rước, múa,... là nguồn cảm hứng để tạo nên các bối cảnh hấp dẫn, sinh động.

🟡 Cách thể hiện hoà sắc trong sản phẩm mĩ thuật 3D về chủ đề lễ hội

Để thực hiện sản phẩm trên, em cần thực hiện những bước nào?

- Thể hiện một sản phẩm mĩ thuật về chủ đề lễ hội bằng hình thức nặn hoặc vẽ
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

EM CÓ BIẾT:

Để tạo nên hoà sắc trong một sản phẩm mĩ thuật cần lưu ý:

- Lựa chọn màu chủ đạo trong sản phẩm mĩ thuật và các màu phụ khác để thể hiện nền, các chi tiết.
- Màu chủ đạo và màu phụ có sự hài hoà về sắc độ, sự tương phản, gam màu,...

Mai Thu Trà (Bắc Ninh), *Hát quan họ*,
sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Lê Ngọc Hằng (Quảng Bình), *Đua thuyền*,
sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

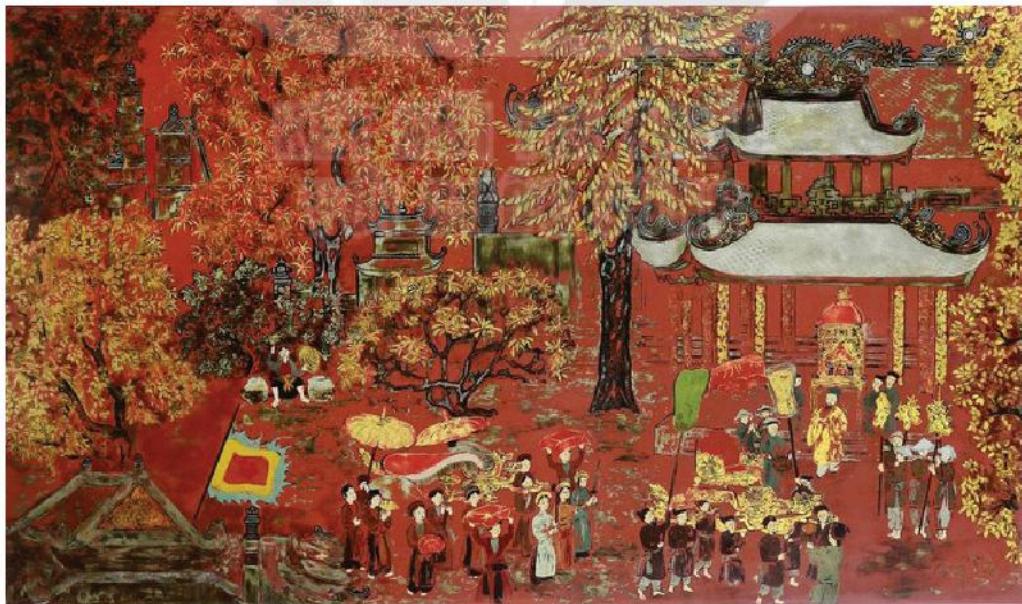
- Màu sắc nào được thể hiện trong sản phẩm của bạn?
- Bạn đã dùng hoà sắc gì để thể hiện sản phẩm mĩ thuật?
- Bạn có gặp khó khăn gì khi khai thác vốn văn hoá dân tộc trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật không? Vì sao?

Sử dụng kiến thức đã học về hoà sắc, phân tích tranh sơn mài *Lễ hội đầu năm* của họa sĩ Nguyễn Gia Trí.

Gợi ý:

- Họa sĩ đã sử dụng hoà sắc gì để thể hiện tác phẩm *Lễ hội đầu năm*?
- Những màu sắc nào được họa sĩ thể hiện trong tranh?

Nguyễn Gia Trí, *Lễ hội đầu năm*, tranh sơn mài, 70 x 120 cm

Bài 12: Màu sắc lễ hội trong thiết kế lịch treo tường

Yêu cầu cần đạt

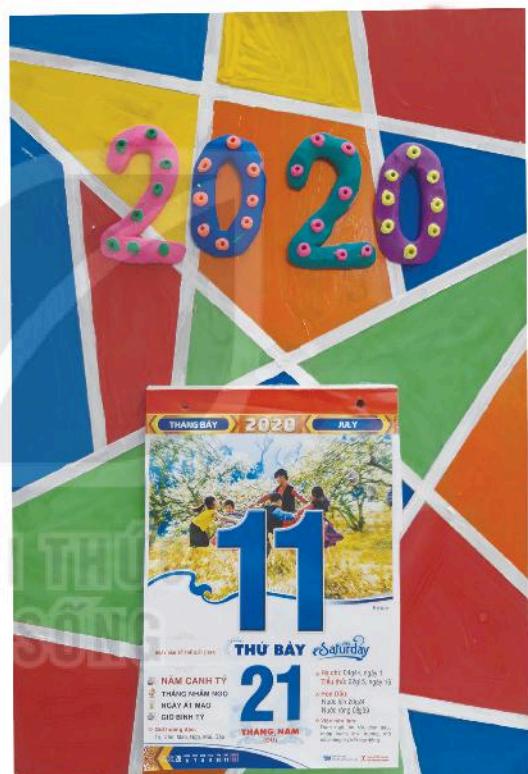
- Sử dụng được màu sắc đặc trưng của lễ hội trong thiết kế lịch treo tường;
- Biết tạo ra bố cục màu trong thiết kế lịch treo tường;
- Biết phân tích yếu tố sắc độ của màu trong một sản phẩm mĩ thuật cụ thể.

• Một số sản phẩm lịch treo tường có sử dụng sắc màu lễ hội

Phan Thu Thuỷ (Hà Nam),
sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

Nguyễn Minh Tâm (Tuyên Quang),
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

EM CÓ BIẾT:

Cờ ngũ sắc thường được sử dụng trong các lễ hội. Năm màu trên lá cờ tương ứng với năm vật chất mang tính khởi nguồn theo quan niệm văn hóa phương Đông, đó là: lục (mộc), đỏ (hỏa), vàng (thổ), trắng (kim), lam (thủy).

- Trên lịch treo tường có trang trí những gì?
- Bạn đã sử dụng màu sắc như thế nào trên lịch treo tường?

Các bước sử dụng sắc màu lễ hội trong thiết kế lịch treo tường

1

2

3

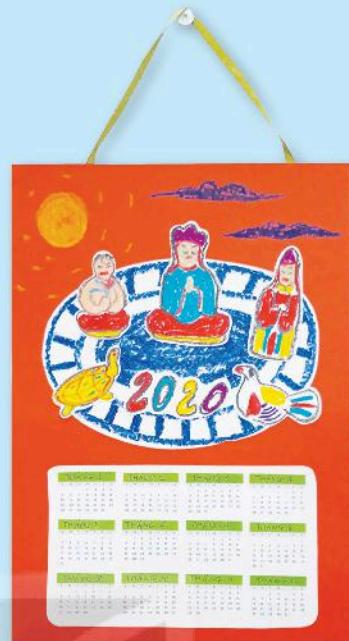
4

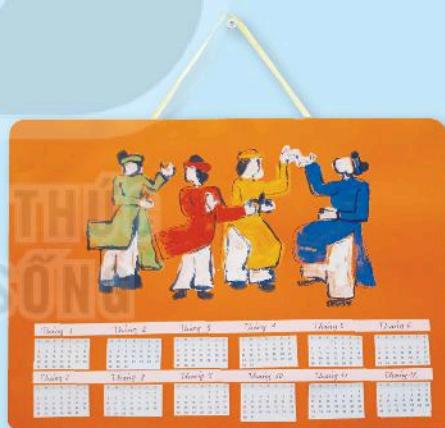
5

Hãy chỉ ra màu đậm, màu nhạt trong sản phẩm trên.

 Thiết kế một tờ lịch treo tường và sử dụng sắc màu lễ hội để trang trí
 Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Đỗ Cao Chiến (Thái Nguyên),
sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

Nguyễn Thanh Loan (Khánh Hòa),
sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

Lê Hoài Tâm (TP. Hồ Chí Minh),
sản phẩm mĩ thuật từ màu acrylic

EM CÓ BIẾT:

Hàng hoá tiêu dùng thường kết hợp giữa giá trị thẩm mĩ và công năng sử dụng.

Về cơ bản, công năng sử dụng quyết định sự tồn tại của sản phẩm. Yếu tố này được nhận diện bằng sự phù hợp với mục đích, thuận tiện trong thao tác sử dụng sản phẩm.

Tính thẩm mĩ là yếu tố nhận diện sản phẩm ở hình thức bên ngoài, từ thiết kế tạo dáng cho đến màu sắc, kí hiệu xuất hiện trên sản phẩm.

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng những màu nào trong cờ lê hội để trang trí sản phẩm lich treo tường?
- Trong thiết kế lich treo tường, bạn đã sử dụng hoà sắc nào? Kể tên các màu nóng, màu lạnh được sử dụng trong sản phẩm mĩ thuật của bạn.

Sử dụng sắc màu lễ hội để trang trí một đồ vật mà em yêu thích.

Đinh Tô Nhu (Quảng Nam),
sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

Lê Bảo Lâm (Sóc Trăng), sản phẩm mĩ thuật
từ vật liệu tái sử dụng

CUỘC SỐNG THƯỜNG NGÀY

Bài 13: Sáng tạo mĩ thuật với hình ảnh trong cuộc sống

Yêu cầu cần đạt

- Biết và sử dụng được đường nét, màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật về cuộc sống thường ngày;
- Phân tích được mối liên hệ giữa mĩ thuật với cuộc sống thường ngày.

**Một số phác thảo đáng người
thể hiện hoạt động thường ngày**

Rửa bát

Ôn bài

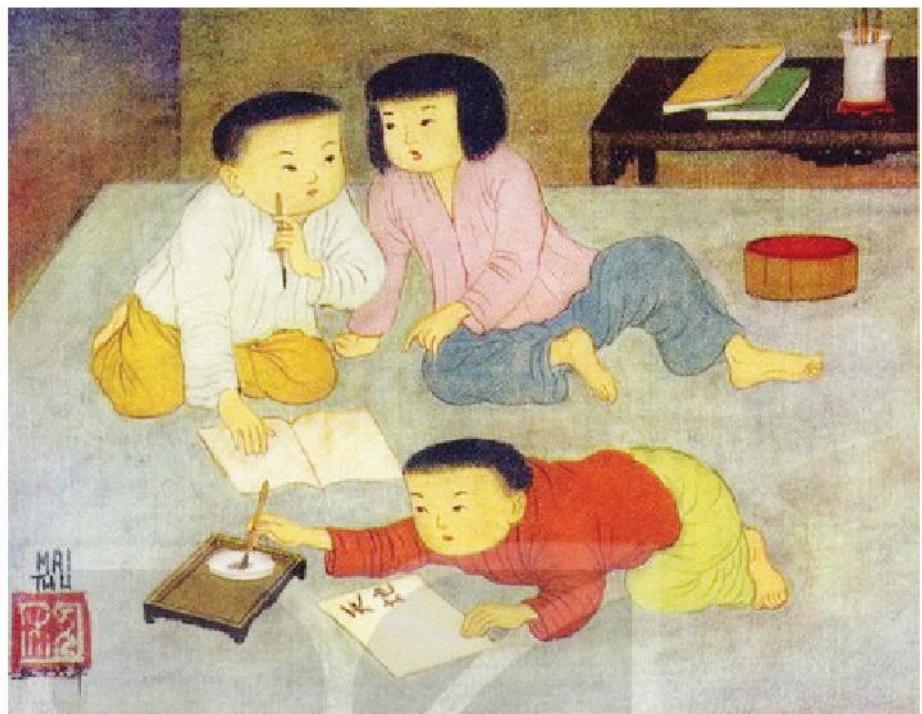

Phơi quần áo

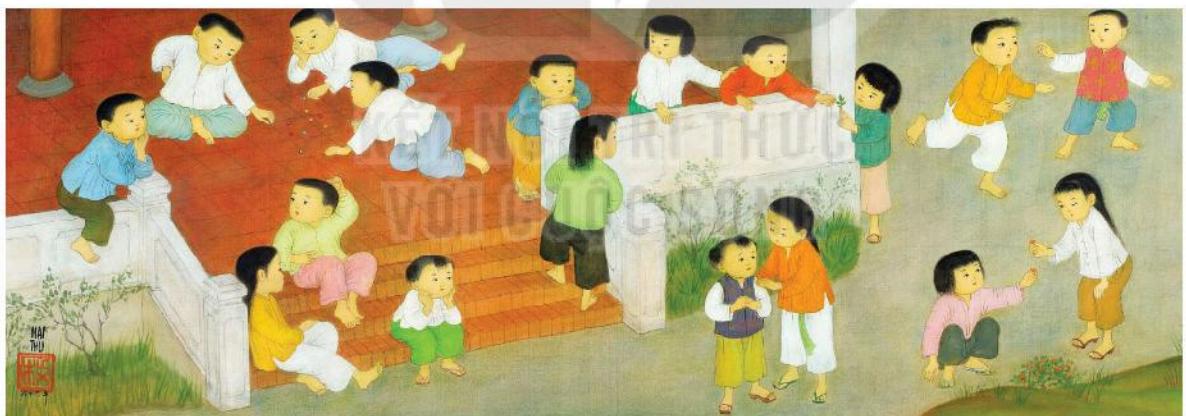
Quan sát những hoạt động thường ngày và thực hiện:

- Ghi chép bằng hình vẽ các tư thế, hình dáng đẹp.
- Lựa chọn màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề.

Một số tác phẩm của họa sĩ Mai Trung Thứ

Viết bài, 1956, tranh lụa

Niềm vui sống II, 1963, tranh lụa, 35 x 95 cm

EM CÓ BIẾT:

Mai Trung Thứ (1906 – 1980) là một trong những họa sĩ tốt nghiệp khoá đầu tiên của Trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương (nay là Trường Đại học Mỹ thuật Việt Nam). Ông được biết đến với những tác phẩm tranh lụa vẽ về đề tài phụ nữ, trẻ em trong sinh hoạt thường ngày. Đặc trưng trong tác phẩm của ông là những mảng màu tươi sáng với lối tạo hình đơn giản, mang tính trang trí cao.

Các bước thực hành một sản phẩm mĩ thuật thể hiện việc làm trong cuộc sống

1. Cắt bìa tạo hình chân ghế.

2. Gắn que kem lên chân ghế.

3. Tạo hình ghế từ bìa và que kem.

4. Vẽ, trang trí trên bìa hình học sinh, quyển sách và cắt rời.

5. Vẽ, trang trí trên bìa tạo thảm cỏ.

6. Gắn hình trang trí học sinh, quyển sách lên ghế, đặt trong thảm cỏ và hoàn thiện sản phẩm.

 Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật theo hình thức nặn hoặc vẽ
 Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Trịnh Trà My (Hà Nội),
Em rửa bát, sản phẩm mĩ thuật
 từ đất nặn

Ngô Thu Trà (Bắc Giang),
Giúp mẹ, sản phẩm mĩ thuật
 từ màu bột

Nguyễn Trí Đức (Hải Phòng),
Con tập đàn piano, sản phẩm mĩ thuật
 từ màu sáp

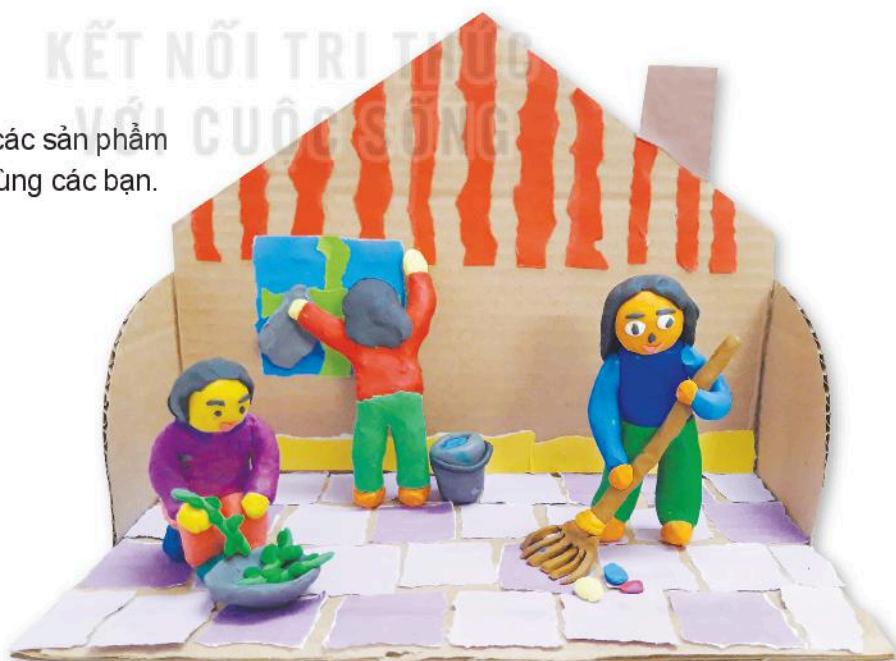

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Vẽ đẹp trong sản phẩm mĩ thuật của bạn được thể hiện như thế nào?
- Bạn đã sắp xếp yêu tố hình, màu, khối trong sản phẩm mĩ thuật như thế nào?

Trưng bày, sắp xếp các sản phẩm
 theo nhóm và chia sẻ cùng các bạn.

Nguyễn Thu An – Nguyễn Phương Uyên – Trịnh Thị May (Hà Nội), *Việc nhà*,
 sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

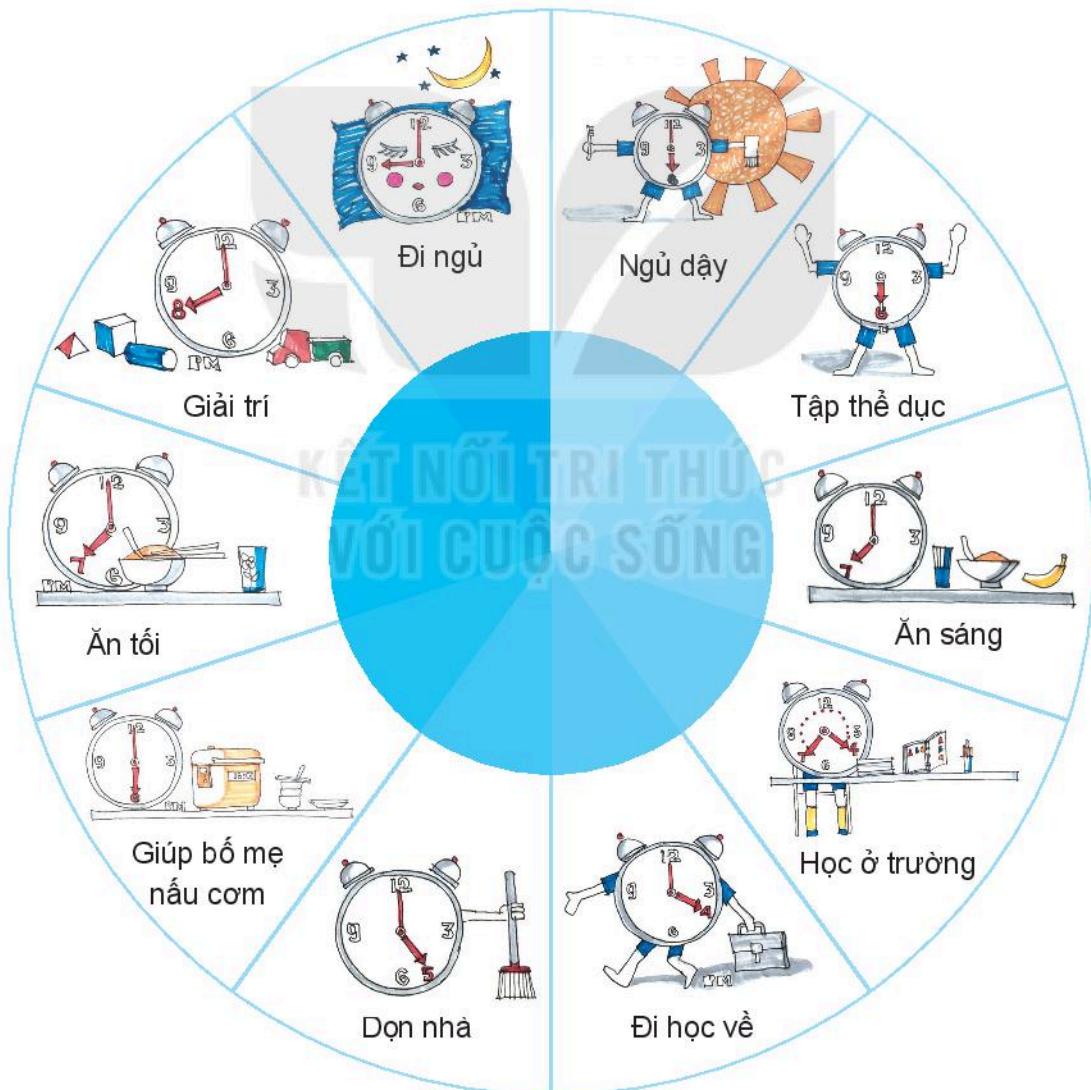
Bài 14: Thiết kế thời gian biểu

Yêu cầu cần đạt

- Biết cách sử dụng hình ảnh, biểu tượng thiết kế thời gian biểu hằng ngày;
- Biết sử dụng nét tạo hình cách điệu một số việc làm thường ngày;
- Ứng dụng được kiến thức, kỹ năng trong môn Mĩ thuật tạo sản phẩm trang trí đồ dùng học tập.

Thời gian biểu về một số hoạt động thường ngày

Em có ý tưởng gì để thiết kế các biểu tượng thể hiện thời gian biểu của mình?

- Thiết kế thời gian biểu hằng ngày cho bản thân
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Trịnh Trà My (Phú Thọ), sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng những hình ảnh tiêu biểu nào để thiết kế biểu tượng?
- Cách lựa chọn các hình ảnh này đã phù hợp chưa? Vì sao?
- Bạn thích hình ảnh nào nhất trong sản phẩm mĩ thuật đã hoàn thành? Vì sao?

Sử dụng các hình ảnh cuộc sống thường ngày để trang trí một đồ dùng học tập mà em yêu thích.

Mai Bá Huỳnh (Điện Biên), sản phẩm mĩ thuật
trang trí túi đựng bài mĩ thuật

Nguyễn Tuấn Quỳnh (Yên Bái), sản phẩm
mĩ thuật trang trí hộp đựng bút

EM CÓ BIẾT:

Việc khai thác hình ảnh từ cuộc sống như tư thế, hoạt động, dáng người trong sáng tạo mĩ thuật tạo nên những sản phẩm mĩ thuật gần gũi, thân quen với cảm nhận của người xem.

MĨ THUẬT THỜI KÌ CỔ ĐẠI

Bài 15: Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại;
- Khai thác được giá trị tạo hình ở thời kì này trong mô phỏng, trang trí một sản phẩm mĩ thuật;
- Xác định được vẻ đẹp của giá trị tạo hình ở thời kì này trong sản phẩm mĩ thuật của bạn.

Một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại

Phù điêu trên đá của nền văn minh Lưỡng Hà, có niên đại khoảng 1186 đến 1172 năm trước Công nguyên

Bình gốm của nền văn minh Ai Cập cổ đại, có niên đại khoảng 3400 đến 3000 năm trước Công nguyên

Tượng đồng của nền văn minh Ấn Độ cổ đại, có niên đại khoảng năm 850 đến năm 1250

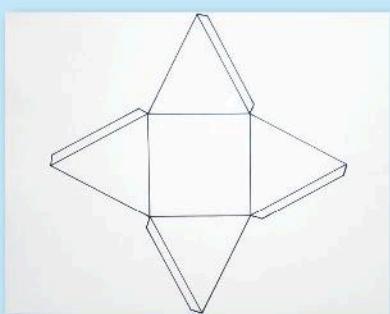

Ngôi đền thờ thần Athena của nền văn minh Hy Lạp cổ đại, có niên đại khoảng 500 năm trước Công nguyên

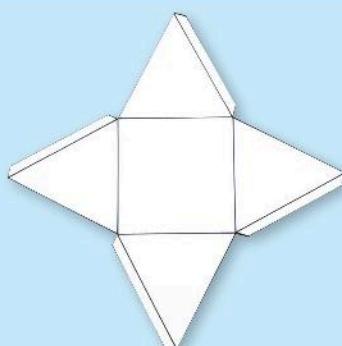
Mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại được xác định cùng với sự xuất hiện một số nền văn minh đầu tiên trên thế giới ở vùng Lưỡng Hà như: Sumer, Akkad, Assyria và Babylon; dọc theo hạ lưu của sông Nile; lưu vực sông Ấn; khu vực thung lũng dọc theo Hoàng Hà và Trường Giang, khu vực Địa Trung Hải,...

Các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật mô phỏng kim tự tháp

1. Vẽ phác hình.

2. Cắt rời hình.

3. Vẽ trang trí ở bốn hình tam giác.

4. Gấp bốn hình tam giác
để tạo hình kim tự tháp.

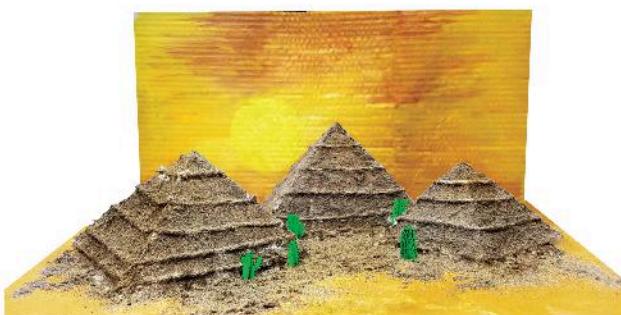
5. Tạo hình cây từ
bìa và trang trí.

6. Sắp xếp hình kim tự tháp và cây
để hoàn thiện sản phẩm.

Thực hiện sản phẩm mĩ thuật về một di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại mà em yêu thích bằng hình thức mô hình hoặc nặn

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Trung Hiếu (Đà Nẵng), sản phẩm mĩ thuật
mô phỏng kim tự tháp của nền văn minh Ai Cập cổ đại

Phạm Quang Anh (Hà Nội), sản phẩm mĩ thuật
mô phỏng tượng đồng của nền văn minh Ấn Độ cổ đại

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Hình ảnh nào của thời kì cổ đại được thể hiện trên sản phẩm mĩ thuật này?
- Bạn đã sử dụng những vật liệu nào để thực hiện sản phẩm mĩ thuật?
- Bạn đã sắp xếp yếu tố hình, màu, khối như thế nào trong sản phẩm của mình?

Sử dụng hình ảnh di sản mĩ thuật thế giới thời kì cổ đại để trang trí bìa sổ lưu niệm.

Nguyễn Trọng Hoàng (Phú Yên), sản phẩm
mĩ thuật trang trí sổ lưu niệm

Bùi Tuyết Anh (Tiền Giang), sản phẩm
mĩ thuật trang trí sổ lưu niệm

EM CÓ BIẾT:

Đặc điểm mĩ thuật thời kì cổ đại có tính độc đáo. Tạo hình khối trên tượng đơn giản, cô đọng mang đến cảm giác chắc chắn. Những hình người, thú, hoa văn trên phù điêu, bích họa, đồ vật,... có tính trang trí với những màu sắc đơn giản như: vàng, đỏ, nâu, trắng,...

Bài 16: Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

Yêu cầu cần đạt

- Biết được một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại;
- Sử dụng được một số hoa văn của thời kì cổ đại trong thiết kế sản phẩm mĩ thuật;
- Biết đặt câu hỏi và phân tích được vẻ đẹp của sản phẩm mĩ thuật trong phần thực hành của bạn.

一心 Một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

Tượng đồng, văn hoá Đông Sơn

Bình gốm, văn hoá Óc Eo

Đèn gốm, văn hoá Sa Huỳnh

Mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại được biết đến chủ yếu qua các di sản mĩ thuật của các nền văn hoá Phùng Nguyên, Đồng Đậu, Gò Mun, Đông Sơn, Sa Huỳnh, Óc Eo,... tồn tại trong khoảng thời gian từ nửa đầu thiên niên kỉ II trước Công nguyên đến nửa đầu thế kỉ I.

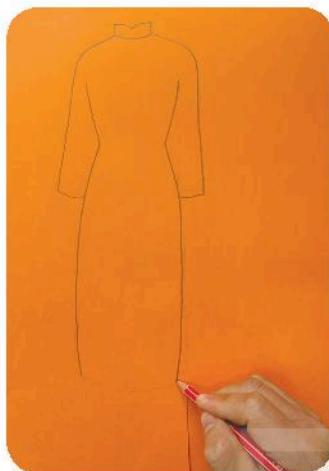
Trong số các di sản mĩ thuật còn lại đến ngày nay, không thể không nhắc tới trống đồng Đông Sơn. Những chiếc trống đồng Đông Sơn đều có hình dáng đẹp, tỉ lệ cân đối. Mỗi chiếc trống có tỉ lệ, trang trí khác nhau nhưng có cấu trúc chung giống nhau; là sự kết hợp hài hòa của một phần khồi cầu, khồi trụ, khồi chóp cụt và được trang trí bằng hệ thống hoa văn sắp xếp nối tiếp nhau và chuyển động ngược chiều kim đồng hồ theo như chiều quay của Trái Đất, mang nhiều ý nghĩa sâu sắc.

Trống đồng, văn hoá Đông Sơn

Cách thiết kế áo dài có sử dụng hoa văn của di sản mỹ thuật Việt Nam thời kì cổ đại

1. Vẽ phác hình áo dài.

2. Vẽ hoa văn trang trí lên áo dài.

3. Cắt rời hình áo dài.

4. Vẽ màu vào hoa văn trang trí.

Em sẽ sử dụng hoa văn cổ đại nào của Việt Nam để trang trí cho sản phẩm của mình?

- Sử dụng hoa văn di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại để trang trí áo dài
- Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Nguyễn Hồng Quân (Thừa Thiên – Huế), sản phẩm mĩ thuật thiết kế áo dài

EM CÓ BIẾT:

Thiết kế thời trang gồm ba lĩnh vực chính: trang phục, phụ kiện, trang sức. Trong đó, vẽ trang trí áo dài nhằm tạo diện mạo mới cho chiếc áo hoặc tạo nên một sản phẩm độc đáo, phù hợp với người mặc.

Trung bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã dùng hoa văn nào của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại để trang trí áo dài?
- Cách trang trí trên áo dài như vậy đã phù hợp chưa?
- Bạn đã khai thác vẻ đẹp nào của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại vào sản phẩm mĩ thuật ứng dụng?

Sử dụng hoa văn di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì cổ đại mà em yêu thích để trang trí hộp bút.

Ngô Minh Trí (Đồng Tháp), sản phẩm mĩ thuật trang trí túi đựng đồ dùng học tập

Huy Quang (Vĩnh Phúc), sản phẩm mĩ thuật hộp bút

MỘT SỐ THUẬT NGỮ DÙNG TRONG SÁCH

Thuật ngữ	Trang
C Công năng sử dụng	Thể hiện chức năng của sản phẩm theo nhu cầu của người sử dụng. 53
G Giá trị thẩm mĩ	Thể hiện việc đánh giá cái đẹp của đối tượng theo ý chí chủ quan và khách quan, từ những phương diện khác nhau. 53
M Mĩ thuật tạo hình	Là những hình thức sáng tạo được biểu hiện bằng đường nét, màu sắc, hình khối,... nhằm truyền đạt những tình cảm, cảm xúc. Trong giai đoạn giáo dục cơ bản, mĩ thuật tạo hình được biết đến với các thể loại: Hội họa, Đồ họa tranh in, Điêu khắc. 5
Mĩ thuật ứng dụng	Là những hoạt động sử dụng các yếu tố mĩ thuật trong thiết kế, tạo dáng sản phẩm,... đưa vào ứng dụng trong cuộc sống thường ngày. Trong giai đoạn giáo dục cơ bản, mĩ thuật ứng dụng được biết đến với các thể loại: Thiết kế công nghiệp, Thiết kế thời trang, Thiết kế đồ họa. 6
Mô phỏng	Thực hiện một mẫu vật đã có bằng hình thức khác. 28
N Nguyên lí cân bằng	Là sự sắp xếp hợp lí các đối tượng tạo cảm giác cân đối, hài hoà. 41
Nguyên lí tương phản	Là sự sắp xếp có tính đối lập của các đối tượng liên quan khác nhau ở cạnh nhau. 16
Nhận diện	Quan sát bằng mắt để nhận ra đặc điểm của đối tượng. 53

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 6 - KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 6, tập một	8. Mĩ thuật 6
2. Ngữ văn 6, tập hai	9. Âm nhạc 6
3. Toán 6, tập một	10. Giáo dục công dân 6
4. Toán 6, tập hai	11. Tin học 6
5. Khoa học tự nhiên 6	12. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 6
6. Công nghệ 6	13. Giáo dục thể chất 6
7. Lịch sử và Địa lí 6	14. Tiếng Anh 6, tập một
	15. Tiếng Anh 6, tập hai

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
- **Cửu Long:** CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhũ trên tem
để nhận mã số. Truy cập <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>
và nhập mã số tại biểu tượng chìa khóa.

ISBN 978-604-0-25150-3

9 78604 0 25150 3

Giá: 13.000 đ